

Opisati pripadnika ist. jezika i jezika se na temelju običnog čenka ili po dogovoru.

Novci za prečrtobu, oglaš. itd. plaću se naputnicom ili polotnicom pošt. Stedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predabrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvu u svjetnom pismu, za koji se ne plaća postarina, ako se izvrsna napisu "Reklamacija".

Čakovnog računa br. 247.549

Telefon tiskara broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Ulogom raču malo stvari, a neologu sve pokvari.

Izdati svakog slobota i petka u podne

Netakani dopisi se ne vraćaju, nepotpisani netakaju, a ne-frankirani neprimaju.

Predplata na postarčinom stoji: 12 K u obće, na godinu 6 K za sebi, 3 K za pol godine.

Izvan carevine više postarina: Plata i istražje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Pull, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Glinja br. 5 te prima stranke ocim nedjelje i svetik svaki dan od 11—12 mti prije gođee.

Odgovorni urednik i izdavačel Sbepe Gjiwice. — U nakladi tiskare J. Kiripović i drug. u Pulu. — Glavni suradnik prof. Maško Mandić u Trstu.

Poziv na predplatu.

Nastupili smo prvo četvrgodište tekuće godine. Molimo učtivo za podmirbu predplate.

Tko nemisli više biti predplatnikom, neka list jednostavno vrati opazkom: „Neprima se više!”

Sve one pako, koji nam nepovrate prvi ili drugi broj, smatraćemo i nadalje predplatnici te se isti obvezuju podmiriti prije ili kašnje predplatu. Uprava.

Gospodarstvena politika u Istri.

Vladajuća stranka talijanska u ovoj pokrajini neće drugičje nego da se o njoj mnogo govori i piše. Premda imade u rukoh pokrajinske oblasti, slo njoj nije dosta — već bi htjela, da mora svako javno poduzeće imati njezin placet. Ona sama ne radi ništa na polju gospodarstvenom; ako pako započne stogod koji drugi, tada već hoće imati svoj dio zasluge i koristi. U tom osvjedočenju potvrdjuje naš zadnja interpelacija talijanskog zastupnika markeza Polešini-a u carevinskom vieću, koja bi pravom imala nositi podpis zemaljskog kulturnog vieća za Istru odnosno tajnika ove inače važne ustanove. U prvom dielu interpelacije predbaciva zastupnik Polešini c. k. vladi, da ne troši ništa za promicanje gospodarstvenih problitaka u Istri. Priznajemo to. Ta baš naš zemaljski zastupnik dr. Laginja govorio je u tom smislu opetovano u carevinskom vieću i pokrajinskom saboru; podnesav u tom pogledu više predloga i interpelacija, u koj bijaše naveden takodjer praktičan naputak, što bi trebalo raditi u Istri za ojačanje poljođjelskog stališa. A ne samo to! U programu naše stranke bijaše uvijek jedna najvažnijih točaka: gospodarstveno pitanje! A poslije toliko godina tek ljetos sjtili su se naši suzemljaci Talijani na ovu rakanrnu svoje rodne zemlje! Kasni ste — kasni, gospodo!

Kako rekorno — potvrdjujemo istini na čast, da se je previše maćuhinski postupalo sa ovom pokrajinom od strane c. k. vlade — doćim su primale druge pokrajine obilate blagodati od države, te iste zadobivaju jošje i dandanas. Priznati pako valja takodjer, da je polovica krivnje na strani pokrajinskih oblasti istarskih t. j. zemaljskog kulturnog vieća i zemaljskog odbora. Nećemo moći dosti pogriješiti, ako ućtvrdimo: u Istri nije imala vlada s kim raditi — kao što nema ni u sadašnje vrijeme. Autonome zemaljske vlasti drugih pokrajina znale su uporačiti podpore države, koristonosno — a ne strancarski, pak su izazle zato bolje; nego mi u Istri. Osvrnućmo se samo površno na poglavite grane na gospodarstvenom polju. Pouka, prva je svakom stališu — dakle i poljođjelskom. Je li istarsko zemalj. kulturno vieće ikad nastojelo širiti pouku

gospodarstvenu medju seljački staliž hrvatsko-slovenskog jezika? Nikada! Poljođjelska škola u Poreču je samo za pripadnike talijanske narodnosti, za Hrvate i Slovence postoji samo u toliko, da ih nastoji potaljanciti. Zato je već pred 10 godina praška novina „Politik“ nazvala taj zavod: „političkom prisilnom djela o hie cam?“ Nije čudo, da si naši kneliski mladici traže naobrazbu u zavodima izvan Istre: u Gorici i na Grinu. Ovo dakako nije po volji talijanskoj „Sinjoriji“ ove zemlje! Dobri gospodarstveni listovi drugi su uvjet, za napredak uinog poljođjelstva.

U Dalmaciji izlazi „Poljođjelski Vjesnik“ u hrvatskom jeziku, a donasja također talijanske dopise, da se zadovolji neznatnom broju Talijana dalmatinskih. „Kmetijska družba“ u Kranjskoj nabavlja za nekoliko veleposjednika njemačkog mišljenja poseban njemački gospodarstveni list. A što je zemaljsko kulturno vieće istarsko učinilo u tom pogledu? Ništa! Ni za Talijane same nije kadro izdavali jedno gospodarstvo glasilo. O Hrvatima i Slovincima niti se negovori; ovi su si morali ustanoviti svojim sredstvima svoj „Pučki Prijatelj“, koji liepo napreduje. Gospodo Latini na upravi zemalj. kulturnog vieća! Zar ne crvenite od srama, što neimate u XX. stoljeću poljođjelske novine za pućanstvo Istre!

Putujući učitelji poljođjelstva u svakoj su pokrajini namješteni stalno, jedino Istra čini i u tom iznimku. A uzrok tomu biti će po svoj prilici taj, što bi htjeli talijanski vlastodržci, da budu putujući učitelji u njima u priloz za politički agitaciju, kao što su n. pr. nijernici, koji nijere nove ceste u vrijeme bližajućih se izbora. Praktu u tom obziru započeo je tajnik zem. kulturnog vieća u Marozigali i Novakih kraj Pazina prije posljednjih pokrajinskih izbora. Držimo pako, da se je osvjedoćio o uzaludnosti tog pokušaja.

Idimo napried. Je li se pobrinulo pravodobno zem. kulturno vieće za osnivanje razsadnika američke loze u ovoj vinorodnoj zemlji, da se predusretne velikoj pogibelji, koja prieti pokrajini usljed filoksera? Nije! Zato je zbija žalostno, da se mora nabavljati sada malo ne sve američke loze iz drugih pokrajina, mjesto da ih Istra raspodijeli drugamo! Konobarstvo nalazi se kod nas na najnižem stepenu. Sa dobrim grozđem pripravlja se često slabo vino, a štetu trpi sirota seljak. Ućvinsko klauzulu ovo je glavni uzrok, da se istarsko vino jeftino i teško razprodaje, te da neima ulaza u sjeverne pokrajine. A zemalj. kulturno vieće nije pronašlo nikad šhodnim uložiti svoj upliv, da se stara ova pogriješka već jednom ispravi. Isti nemar i nebaštvo opaža se kod drugih grana gospodarstvenih.

O česko-njemačkih dogovorih

Još nije poznato, da li su započeli dogovori izmedju odaslanka Českega i njemačkoga naroda, koje je kanio sazrati

ministar — predjednik tečajem božićnih praznika radi česko-njemačkoga sporazumljenja. Česki listovi pišu o tih pregovorih kao o pitanju, koje se neđa redovitim putem riješiti, oni kao da nevjeruju u mogućnost dogovora izmedju njih i delegata njemačkoga naroda. Česi ho znadu, da neće pristati na njihove opravdane zahtjeve ni ministar-predsjednik, a još manje Niemci. Ovim je do dioba kraljevine Česke u jeična područja a onomu do toga, da uzpostavi normalne odnošaje u carevinskom vieću na štetu Slavenah.

Umjereni njemački zastupnik dr. Zdanko Schücker piše u jednom njemačkom listu o mogućnosti sporazumka pod sljedećimi uvjeti: Niemci u Českoj traže, da se proglasi njemački kao državni jezik; da se omedjuš kraljevinu Česku po narodnosti, da se uvede izborne kurije s pravom veta; njemačko činovništvo za njemačko područje i uređenje jezikovnog pitabja kod zemaljskih i autonomnih oblasti u interesu njemačkoga jezika u njemačkim okružju. Povrh toga hoće Niemci, da se ukinu nekoje ustanove o manjinah u školah. Naprotiv tomu moraju Česi jednom za uvjek napustiti svoj zahtjev o českom državnom pravu i o federativnom ustrojenju države. Českomu narodu može se dozvoliti česki unutarjni jezik jedino u čisto českom području. S njemačke strane, moraju sve stranke kod sklapanja nagodbe prisustvovati i uvjete odobriti, s česke strane nije to potrebno. — Ako se ustroji česko sveučilište za Moravsku, ono može obstati u Českom gradu, ali istodobno mora se ustrojiti i njemačko u Olomucu. Zastupnik Schücker zahtijuje svoje predloge tih, da se mora sva ova pitanja istodobno razpravljati, ali temelj svemu mora biti njemački državni jezik, bez čega neima nagodbe. Ako se pomisli, da stavlja gornje uvjete uvjerjen član njemačko-liberalne stranke, tada će svatko lahko shvatiti, da nemože biti ni govora o kakvoj nagodbi, izmedju Čeha i Niemaca. Već ovi uvjeti rečenoga zastupnika jesu tako pretjerani i toli uvredljivi za česki narod, da se njegovi zastupnici na temelju istih nemogu nit upuštati u kakvo pogadjanje sa Niemci. Sada je treba imati na umu, da će i Niemci radikalci staviti svoje uvjete, pak kada su uvjeti umjerenih Niemaca oinako pretjerani, kakvi će tekar biti oni radikalnih Niemaca!

Sa stalnošću može se dakle utvrditi, da u sadašnjih okolnostih nemože doći do sporazumljenja Čeha i Niemaca i da će svako nastojanje vladino u tom pogledu ostati bezuspješno.

Iz Beča javljaju, da će se sastati dne 8. t. m. odaslanci Českega i njemačkoga naroda, da viećaju samo o uvodu nagodbe te da ako se kod tog u v o d a n e slože, da će se prekinuti svata daljna pogovaranja.

U posljednjem sjednici Českega sabora u Pragu dne 4. t. m. došlo je do važnih političkih izvaja. Prvak mladočeske stranke dr. Herold, govoreć o privremenom zemaljskom proračunu, osvrvnuo se je također na odnošaje u carevinskom vieću.

On je rekao, da ne vjeruje da bi sadašnje državno zastupstvo u svojoj raztrovanosti, kad bi se i odstranilo narodnostne zadjevice, moglo riješiti težka pitanja; koja ga čekaju, te učvrstiti potrebni ugled moćnarihje naprám tuđini. To uvidjaju vrlo dobro koli na ministarstvu unutarnjih posala, toli na ministarstvu rata, gdje nećekuju nikakav uspjeh od zasnovanih nagadjanja sa klubovi i strankami.

Česki narod bio je uvijek za izmirenje sa Niemci i to na temelju jednakih prava i jednakih dužnosti, nu on neće nikada pristati na proglašenje njemačkoga jezika državnim jezikom. Ako je vladi u istinu do izmirenja narodnostih, tada mora uzpostaviti načelo ravnopravnosti.

Zastupnik njemačkoga veleposjeda grof Thun izjavio je, da mora doći do izmirenja objiu narodnosti u Českoj i to pod uvjetom, da si učine obje stranke uzajmno koncesije i da se na obih stranah jednako poštuje narodno čarstvo.

Za jednakovaljanost hrvatskoga i slovenskoga jezika u saboru Istre.

Interpelacija zastupnika Spincića i drugova za njegova preazvršenost gospodina ministra-predsjednika i upravitelja ministarstva unutarnjih poslova.

U sjednici istarskog sabora od 20. septembra 1901. odgovorio je c. k. vladin zastupnik na jednu interpelaciju zastupnika Kompere i drugova. Odnosna interpelacija bila je postavljena u slovenskom jeziku; c. k. vladin zastupnik protičao je odgovor na nju talijanskim i samo talijanskim jezikom. Proti tomu, naime protiv tomu, da je c. k. vladin zastupnik na interpelaciju u slovenskom jeziku postavljenu odgovorio talijanskim jezikom, prosjeđvao je zast. Spincić u ime svoje i u ime svojih drugova, hrvatsko-slovenskih zastupnika.

C. k. vladin zastupnik uzvratio mu je na to, da su razlozi, s kojih se vladin zastupnik kod odgovaranja na interpelacije služi talijanskim jezikom bili ošborno navedeni u sabsorskoj sjednici 20. jenara 1894., i da vlada, kao što bijaše već opetovano iztaknuto, ne kaži tim načinom odgovaranja ne pripoznati ravnopravnost slavenskoga jezika sa talijanskim u istarskom saboru.

C. k. vladin zastupnik odgovorio je u istinu u sjednici dne 20. jenara 1894. na jednu c. k. vladi upravljenu interpelaciju zast. Jenka i drugova od 12. septembra 1892., tičuću se porabe hrvatskoga i slovenskoga jezika u istarskom saboru, i pri tom mnogo neistinita rekao, ustvrdio mnogo toga što je u prolimbi sa postupkom pokrajinskoga kapelana i pokrajinskoga odbora, i neizravno u jednoj stavci gdje se veli, da se zakonske vladine osnove, pošto su upravljene čitavom a ne pojediniim zastupnikom podnasaju u onom jeziku u kojem sabor svoje poslove razpravlja, pripoznati talijanski jezik kao razpravni jezik sabora; — obzirom pako na

jezik kojim c. kr. vlada odgovara na interpelacije, na nju upravljane, u slavenskom jeziku, pozvao se je samo na „obrazloženu izjavu“ od 15. decembra 1887.

U saborskoj sjednici 15. decembra 1887. rekao je c. kr. vladin povjerenik doslovno ovo (talijanskim jezikom):

„Ako odgovaram na jednu u hrvatskom jeziku podnesenu interpelaciju talijanskim jezikom, nek veleštivana gospoda interpelanti kao nit visoki sabor nepripisuju tomu znamenovanju, kao da vlada nebi priznivala ovdje obstojeće pravo, postavljati interpelacije u slovenskom jeziku. Vlada dapače pripoznaje potpunoma to pravo; ali ona misli, da je u interesu stvari i uspješnoga toka poslovanja, ako se pri odgovaranju tih interpelacija služi onim jezikom, koji bijaše uvijek razpravni jezik visokoga sabora Istre, i koji je jedini, koga razumiju svi članovi visokoga sabora, pri čem se ima još u obzir uzeti, da odgovor interpelacije nevalja samo za gospodu interpelante, nego za cijelo tijelo visokoga sabora.“

C. kr. vladin povjerenik veli dakle, da tim, što odgovara talijanskim jezikom na jednu u hrvatskom jeziku postavljenu interpelaciju, c. kr. vlada neće da ne pripoznaje prava podnašati interpelacije u slovenskom jeziku, dapače da ona to pravo potpunoma pripoznaje; da pako misli da je prohibično za stvar da se služi onim jezikom, koji bijaše uvijek razpravni jezikom istarskoga sabora, i koji je jedini kojega razumiju svi članovi sabora, pri čem da se ima još i to u obzir uzeti, da odgovor na interpelaciju ne vrijedi samo za interpelante nego također za cijelo tijelo sabora.

To je dakle glasovita „obrazložena izjava“ e. kr. vlade, na kojoj temelji svoj postupak kod odgovaranja na interpelacije podnesene na hrvatskom ili slovenskom jeziku.

Pošto se kod takovoga postupka uvježavanje c. kr. vlade, da njim neće, na nijedan način da nepripoznaje ravnopravnost slavenskoga sa talijanskim jezikom u istarskom saboru, ima smatrati: smatra kao poruga na „slavenski“ jezik, na „slavenske“ zastupnike i na „slavensko“ pučanstvo Istre, koje sačinjava veliku većinu pučanstva pokrajine;

pošto takav postupak i takove izjave c. kr. vlade ne malo doprinášaju k postupku pokrajinskoga kapetana pokrajinskoga odbora; sabsorske većine kaošto također občinstva u saboru — postupak usljed kojega se nije kroz punih 18 godina prispjelo — niti dotle, da bi se nebudjeno moglo govoriti hrvatski ili slovenski, da se godinu za godinom, u sjednici za sjednicom opetuju najslablašnjiviji prizori prigodom hrvatskih ili slovenskih govora, da se hrvatski i slovenski podnesene interpelacije nikad u hrvatskom izvorniku ne čitaju, da i sam predsjednik predloge postavljene tečajem razprave posve ignoruje, da se podneseli prispjeli od strane izvan sabora u hrvatskom ili slovenskom jeziku u obće, nedaju u razpravu nego se vraćaju s razloga što nisu sastavljeni u „razpravnom jeziku sabsorskom“, da pokrajinski odbor na interpelacije upravljene nanij u hrvatskom ili slovenskom jeziku odgovara, da ne odgovara na nje, jer nisu postavljene u „razpravnom jeziku sabsorskom“, da su svi izvještaji pokr. odbora i ove zakonske osnove samo u talijanskom jeziku sastavljene, dapače da zastupnici niti ono malo zakonskih osnova, koje da c. kr. vladu u zadnje doba također u „slavenskom jeziku“ sastavija i na predsjedništvo sabora pošilje, u svoje ruke ne dobivaju, da se u saborskih zapisnicah neizmije bilježiti niti jedne hrvatske ili slovenske riječi, čak niti jedna u tom jeziku izšla ces. poruka; da se u obće postupka posvećma protuzakonno;

pošto je takav postupak također c. kr. vlade naperen izravno proti jezikovnom

pravu danomu avim narodom monarhijske 19. drz. temeljnih zakona od 21. decembra 1867. br. 142. D. Z. L.;

pošto je takov postupak također c. kr. vlade u očitom protuslovlju sa previšnjim odlukama 14. septembra 1896. i 17. februara 1898. kojimi bijašu zaključeni sabsorske većine o talijanskom jeziku kao jedinom razpravnom u istarskom saboru nevaljanima i neprovedenim proglašenim;

i pošto se na taj način tiču prava hrvatskoga i slovenskoga naroda u Istri, temeljne državne zakone i previšnje odluke ne samo sa strane sabsorskoga predsjednika, pokrajinskoga odbora i sabsorske većine, nego također sa strane c. kr. vlade i njezinih predstavnika;

dozvoljavaju si potpisani upraviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika i upravitelja ministarstva unutarnjih poslova slijedeći upit:

Je li Vaša Preuzvišenost voljna poduzeti shodna, da se u saboru markgrofovije Istre ravnopravnost hrvatskoga i slovenskoga jezika sa talijanskim sa strane svih čimbenika, naročito sa strane c. kr. vlade i njezinih predstavnika i sa strane pokr. kapetana, imenovanoga na predlog c. kr. vlade, konačno jednom pripozna ne samo praznim riječim, u teoriji, nego također provede činom, u praksi, i da tim načinom dodju do valjanosti odnosne ustanove temeljnoga državnoga zakona i odnosne previšnje odluke, obzirom na hrvatski i slovenski narod u Istri i njegov jezik?

Beč, dne 12. decembra 1901.
Spinčić, Perić, Biankini, dr. Ferri, dr. Zaffron, dr. Ploj, dr. Ferjančić, Plantar, Gabršček, Pogačnik, Povše, dr. Žitnik, Žičkar, dr. Šusterski, dr. Gregorić, Vencajz, Pfeifer, dr. Pacak, Venceslav Hruby, König, dr. Lang, Jaroš, dr. Stransky, dr. Ryba, Martinek, dr. Šibenji, Vychodil, Hovorka, Holansky, Udržal, dr. Stojan, dr. Hruban, dr. Skala, Sokol, dr. Brzard, Emanuel Hruby.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Ma će bi reć, da si razbijaju toliko glavu volosko-Opatijski mačići zaradi občinskih izbora?

Jur. Či nezhaš, da se clovek i slamicc lovi kada se utaplja.

Fr. Ja te Jurino nerazumem pravo.

Jur. Mačjemu komandantu gre za korito, zač te mu va Porede reć, da ni nis opravil kod izbora zastupnika, pak ako ni sada niš neopravi, bit će zlo, zač 100 šljurini na mesec nisu mi ga mačji kašalj.

Fr. Bi moglo bit baš tako!

Razne vijesti.
Političke:
Austro-Ugarska. U gorickom saboru izabrali su Slovenci u zemajski odbor zastupnike Gregorčiča i Berbuča i to obaju kao članove narodne katoličke stranke. Zalimo, da se nije ova stranka osvrnula na narodnu-naprednu stranku i da nije

izabrala u zemajski sabor jednoga njezinoga člana i to pravika, što bi bilo u interesu mira među narodima i Slovinci i na korist slove-ške narodne stvari u zemajskom odboru. U zadnje sjednici gorickoga sabora razdvojilo se talijanski zastupnici radi pitanja o gradnji zemaljske ludične. Zastupnici Luzzatto, Naglis i Valentinis izastupio je talijanskog kluba. — Pitanje o pripojenju Bosne - Hercegovine Austro-Ugarskoj pretrpelo se sve živahnije u novinastvu. Tim pitanjem bave se ponajviše mjadjarski Novosti, koji kažu, da će dobiti svoga bana i to sadašnjeg ministra Kallaya. Ove drie pokrajine, da bi stupile sa Ugarskom u isti odnosaj, u kojem se danas nalaze kraljevina Ugarska i Hrvatska. — Iz Sarajeva javljaju, da bijahu ovih dana po nalogu državnog odvijetništva u Bielini pohvatani tamonojni prvaci srbakoga stanovništva, i to predsjednik pravoslavne občine, Sima Jovanović; pravoslavni župnik Jovan Novaković i učitelj pravoslavne škole Nikolić. Povod tomu uapšenju da je političke naravi. Čini se da je zapleten u isti posao i pravoslavni metropolit Živković, koji da je izdao svoje drugove.

Srbija. U narodnoj skupštini izjavio je ministar financija Popović na jednu interpelaciju zastupnika Radojkovića glede pronevjeranja bivšeg ministra financija Vukašina Petrovića, da je isti doista državu oštetiio za veću svotu novca, radi čega je on, ministar Popović, podnio proti Petroviću optužbu na vrhovni računarski dvor.

Mjesto srbakoga zastupnika na Cetinju, koje je ostalo izpražnjeno imenovanjem pukovnika Antonovića, ostati će za neko vrijeme nepopunjeno.

Službeni listovi pobijaju viest bečkih novinah o promjeni ministarstva i o imenovanju nove vlade pod predsjedništvom bivšeg ministra-predsjednika Pasića.

Bugarska. Ruski listovi javljaju, da je došlo u raznih bugarskih mjestih do proturskih demonstracija radi toga, što je turska vlada osudila na smrt dva Bugara. Bugarska vlada upotriebila je oštre mjere, da potlači svaku dalju demonstraciju. U Sofiji, da bijaše uapšeno do 100 osoba.

Novo bugarsko ministarstvo biti će sastavljeno, kako javljaju iz Sofije, od samih Cankovista. Pojedine ministarske listnice imale bi biti ovako podijeljene: Danev predsjedništvo i izvanjske poslove; Sarašov unutarnje poslove i finauce; Ludskanov trgovinu i obćila; Radev pravosudje; Končev prosvjete i Paprikov rat. Naknadne viesti glase, da je novo ministarstvo ustrojeno pod predsjedništvom Daneva.

Rusija. Ruska vlada nakanila je graditi novu željezničku prugu Orenburg-Taskend, koja će spajati izravno Petrograd sa Taskendom. Pruga ta biti će gotova godine 1905., a stojati će sto i osam milijuna rubalja.

Izmjena vrlo srdačnih čestitaka između cara Nikole i predsjednika francuske republike Loubeta prigodom promjene godine, jesu još uvijek predmetom novinarskih razprava. Iz tih čestitaka proizlazi, kako nepostoji samo između obiju vlastih čvrst savez nego također iskreno prijateljstvo.

Italija. Povodom nove godine izrekao je zastupnik francuske vlade u Rimu Barcer govor od velike političke važnosti. U svojem govoru naglasio je francuski poslanik potpuni sporazumak Francuske sa Italijom na sredozemnom moru u svih međunarodnih pitanjih.

činstva i većina domaće inteligencije. Bogati program sve samih nabožnih točaka bijaše od djevojičica i djetaka na obće, zadovoljstvo izveden. Poslije stambenog djela razvila se slobodna zabava, koja je pridržala dugo na okupu veselo i zadovoljno občinstvo. Na toli krasno-uspjeljo zabavi srdačna hvata al. odboru u obće napose velezaslužnoj gđji. dra. Bileka. Zivili pravi prijatelji naše mladeži!

Spomenik vladinog sustava u Primorju. U selu Plavije diže se već više godina krasna školska zgrada, koju su sami stanovnici onog sela sagradili i koja je i danas prazna uzprkos tolikim molbama onog pučanstva i uspor višekratim obećanjju članova raznih školskih oblastih. Zemaljski odbor protivio se otvorenju škole, a c. kr. škole oblasti neimaju volje, vlasti ili moći, da bi mogle talijansku gospodu na vršenje zakona priiliti. Radi se o slov. školi! I tako se diže ona liepa zgrada kao spomenik vladinog sustava u obće, napose onog u Istri.

Iz Nalag Lešnja pišu nam: Dne 26. pr. mj., na Stjepanje, priredila je „Zora“ domaću zabavu sa tombolem za „dobru ruku“ družbi sv. Cirila i Metoda. Zabava je bila mnogobrojno posjećena te i onako velika dvorana „Zora“ bila je dohokom puna domaćega svijeta. — Poslije tombule upravig je g. Lovrić zanositih i liepih riječi na puk, sjetivši ga u koju se svrhu ta zabava priredila i zahvaljujuć se na mnogobrojnom posjetu. Iza toga bacila se mladež u naručaj plesa, a stariji posjedovaše i zanosom promatrahu svoj mladi narastaj. I tako se plesalo do polnoć, na što se stade puk razlaziti zadovoljan i srešan, da je na oltar domovine pridonio malu pripomoć. Čistoga unišlo je 64 kruna. — Na koncu moramo da se sjetimo našeg predsjednika g. Josipa Vaulića, i člana starine Fačića, koji su nastojali i radili u prilog naše zabave, na čemu im budi najsrdačnija hvata.

Iz Dobrinja nam pišu: Prva nedjelja po Božiću, t. j. 29. prosinca pr. godine, ostati će dobro u pameli našoj školskoj djeci, jer toga im dana priredi „Hrvatska Čitaonica“ božićno drvo, a zapamtiti će ga i odrasli, jer iste večeri bila je u „Čitaonici“ i liepa zabava. Bila je to prva zabava, što ju je „Čitaonica“ priredila, pa nadamo se, kad je sada led probijen, da će nam ista unapred više sličnih prirediti. te na ovaj način raditi za svoju svrhu, za širenje prosvjete u puku. Uz krasno nakičeno božićno drvo, desetero školske djece, je zgodno deklamiralo, a vrlo se dopalo liepo i skladno pjevanje „Porodjenje Isukrstovo“, što je uglasio i na harmonij pratio naš neutrudljivi učitelj Ivan Mahulja, kojemu u istinu najviše imademo zahvaliti, da je ova zabava, na korist družbe sv. Cirila i Metoda, liepo izpala. Osobito pako zadovoljstvo vidjelo se na licu roditeља, kad su gledala, kako su njihova djeca liepo krasnoslovlila i liepo pjevala. Na svršetku bila je šaljiva tombula, te se je izgralo i više liepih knjiga. — Ponovno preporučamo odboru „Čitaonice“, da priredi još koju ovakvu zabavu, a osobito „da gleda“ nagovoriti mladiće, da se i oni počnu vježbati, te nam barem ovoga mesopusta prirede jednu zabavu, što bi lahko mogli, osobito sada za dugih zimskih večeri. Nadamo se, da naš glas neće biti vapjući u pustinji.

Velika bieda. Iz občine Marezige pišu nam, da je zavladala u onoj obćini, osobito u selu Labor, koje je prošle godine grozna tuća posve potukla, velika bieda. Siromašno stanovništvo poginuti će od gladi, ako mu oblasti i pojedinci nepriteku na pomoć.

Neznamo doista, što čekaju ni zemaljske ni državne oblasti na nepriskoce onim siromahom na pomoć na vrijeme. Zemaljski sabor je prihvatio predlog, da se pomogne među ostalim i onim nesretnikom, a državni sabor, glasovao je vladu izdášnu svotu za podporu unarećenim elementarnimi nepogodami. Sta čekate dakle gospodo moćnaci?!

Pokusne vođnje na novoj željezničkoj Trst-Poreč. Zadnjih dana mjeseca decembra pr. g. činili su pokusne vođnje između Trsta i Koprna, te između Koprna i Bujaha, na novo sagrađenoj željeznici Trst-Poreč.

Na kolodvoru državne željeznice u Trstu imade prilican broj osobnih i teretnih vozova za novu prugu. Poštanski vozovi imadu takodjer hrvatski i slovenski napis — po istarskom običaju — na zadnjem mjestu. Novu željezničku prugu imalo bi se predati prometu dne 5. t. mj.

Oglas c. kr. kraljevske razvrateljstva u Trstu od 1. januara 1902. kojim se iznova obnavljaju rokovi glede plaćanja različitih državnih poreza, kao i posljedice zanemarenja istih.

Financijsko ravnateljstvo na temelju zakona od 9. marta 1870 l. d. z. br. 23 daje na znanje, da se dolje naznačene vrsti poreza imadu plaćati u sljedećim rokovima:

a) Zemljarina u mjesecnim obrocima u napried, i to: na prvi svakog mjeseca.

b) Razredna kućarina kao što izliva Trsta odmjereni porez od stanarine isto tako u mjesecnim obrocima i to: na prvi svakog mjeseca u napried; u gradu Trstu i u okolini pako mora se porez od stanarine platiti 1. marta, 1. juna, 1. septembra i 1. decembra.

c) 5% porez od onih kuća, koje su radi gradjenja proste od kućarine, imade se platiti u onim istim obrocima, kao i porez od stanarine t. j. u Trstu na 1. marta, 1. juna, 1. septembra i 1. decembra; a izvan Trsta na prvi svakog mjeseca u napried.

d) Obeli porez od tečevine imade se platiti za svaka tri mjeseca u napried i to 1. januara, 1. aprila, 1. jula i 1. oktobra svake godine, i na isti način morati će se platiti porez od tečevine za poduzeća podložna javnom računanju u četiri jednaka obroka, koji dospjevaju na 1. januara, 1. aprila, 1. jula i 1. oktobra.

e) U koliko se prihodarina ne plaća na način označeni u § 133 zakona 25. oktobra 1896 l. d. z. br. 220, to jest putem odbijanja, ista će se morati platiti u dva jednaka obroka, koji dospjevaju 1. juna i 1. decembra.

f) Lična dohodarina plaćati će se, ne tičući se u odredbe § 234 zakona 25. oktobra 1896 l. d. z. br. 220 odnosno carske naredbe od 8. jula 1898 l. d. z. br. 120 u dva jednaka obroka, koji dospjevaju 1. juna i 1. decembra. Usljed tih zakonskih odredaba obvezani su oni, koji isplaćuju dohodke od vrsti naznačene u §§ 167 i 168 rečenog zakona, u koliko isti mjesu iaključivo nestali dohodci, odbijati od tih dohodaka ličnu dohodarinu i porez od plate, što su propisani primcima tih dohodaka, a što će ih u tu svrhu svake godine njima objavljvati vlasti za odmjerenje poreza. Oblik dohodka biva u istome roku, odnosno u istijem obrocima kako i isplaćivanje.

Ako se ne bi plaćilo gore navedene izravne poreze, najkasnije u 14 dana po isteku roka, koji je opredjeljen za plaćanje pojedinih ovih vrsti poreza, tad će se morati platiti zatezne kamate, u koliko redoviti pristojba od svakog pojedinog poreza za cijelu godinu ide preko 100 kruna.

Zatezne kamate računati će se za svakih sto kruna po 1%, li na dan i to računajući od dana, koji sliedi iza onoga, kad se je porez imao platiti, sve do plaćanja dospjelog duga. Te kamate imadu se sa istim dugom podmiriti.

Napokom se plaćaoći upozorjuju još na sljedeće naredbe § 5 zakona 9. marta 1870 l. d. z. br. 23: Kad početak nove porezne godine porezni dug pojedinoga plaćaoća nebi mogao još za ovu godinu definitivno biti propisan; tada se moraju porezi, sve dok traje ustavna dozvola, plaćati po mjeri neposredno pristojba porezne godine i to, dotle, dok ne budu propisani

novi platežni dugovi, kojima će se uračunati ono, što se je već platilo.

Trst, dne 1. januara 1902.
Oton vitez-pl. Zimmermann
c. kr. dvorski savjetnik i financijski ravnatelj.

Čija je Opatija i Predprošlogodnja donio je tršćanski list „Trieste“ iz Opatije dopis, u kojem javlja, da je ministar bogostvoja i nastave dao opatijskim Niemcem dozvolu, da otvore tamo njemačku pučku školu. Na koncu dodaje dopisnik, da je to najliepi božićni dar što ga je mogao dati g. ministar ljecilistu Opatiji odnosno njegovom stanovništvu.

O otvorenju njemačke pučke škole u Opatiji govori ili smo u zadnjem broju, gdje kažemo nepristrano, da se proti njemačkoj školi, u Opatiji nemože ništa dok je ista otvorena jedino za, lamošnje Niemce. Nu spomenuti tršćanski list, što smo ga drugom zgodom označili „limunadom“, koju prodavaju tršćanski bogataši i pripadnici takozvane talijansko-austrijske stranke, (koja, budi mimogred rečeno, neima ni glave ni repa), rečeni list kaže nalme, da je ministar podielio stanovništvu liečilista najliepi božićni dar. Gospoda urednici rečenoga lista morali bi znati, da stanovništvo liečilista jest čisto hrvatsko, da su tamo Niemci samo doseljenici — i ako je njemačka škola tamo ustrojena, to ona može služiti jedino Niemcem, nipošto stanovništvu Opatije, koji za nju nemare i koji imadu svoje pučke škole, t. j. hrvatske pučke škole. To sve morali bi znati urednici sl. „Trieste“, i to tim više, što bi ih u tom moga potuđiti onaj Hrvat, koji pozna Opatiju i koji se nalazi u uredničtvu. Na navedeni dopis iz Opatije osvrtno se je i talijanski nazovi-katolički list „L'Amico“, što na uredjuiu naši latinizatori i reformatori, koji danas na biskupskom ordinarijatu vedre i oblače. Zeleni reformatori kažu o opatijskom dopisniku lista „Trieste“, da mora biti velika glava ili vrlo duhovita osoba. Oni su za cvo posljednje, jer da oni sa ono malo moždana (Vjerujemo Vam, da ste jednom istinu kazali. Op. slag.) nemogu shvatiti, kako se može nazvati velikim darom njemačka škola u talijanskoj Opatiji.

Elo ti djavla ne! Konservativni Talijani vesele se, što je ministar dao Opatijem njemačku školu kao najliepi božićni dar, a nazovi-katolici sa ono malo moždana, što im ga je Bog dao, nemogu s hvatiti, kako može biti to velikim darom za Opatijce-Talijane.

Mi bismo rada zadovoljiti tršćanskim trgovcem sa limunadom i njihovim suplemenikom, koji se sakupljaju oko nazovi-katoličkog listića, i koji su blizi po čuvstvu i nacelu tršćanskomu, Židovčieću nego li listu-limunada. Težak je to doista posao zadovoljiti dvim protivnikom, koji se ni među sobom neslažu. Ali neka im bude! Objoci savjetujemo naime, da pošalju pouzdanike na lice mjesta, gdje će se uvjeriti jedni, da se stanovništvo Opatije neveseli božićnomu daru ministra prosvjete, a drugi, da Opatija nije talijanska, nego od najstarijih vremena hrvatska, i ništa drugo nego li hrvatska. Tamo neima nijednoga urodjenika Niemca ni Talijana, van šaćica talijanaša, koji lutaju amo tamo, ali koji će prije li kasnije sa ostalimi urodjenici u narodno kolo.

Urednikom-latinizatorom nezamjeramo, da toga svega neznanju, jer su sirote i sami priznali, da im je likva poluprazna, nu neka se tješe, što nije punija ni onim, koji tvrde, da je njemačka škola u Opatiji najliepsim božićnim darom stanovništvu onog liečilista.

Parobrod „Sibenik“ opet na mjestu. Polovicom agusta 1901. potonuo je u tršćanskom zaljevu parobrod „Sibenik“, jer se je bio usried biela dana sukobio sa ruskim parobrodom „Mongolia“ koji je lenino-pokus sa novim strojem i kojim su

pravljajući domaći pomorci. Pod konac agusta bijase „Sibenik“ dignut iz mora, odvežen u brodogradionicu sv. Roka, tuj popravljen i obnovljen. Prošlih dana bijase opet porinut u more i dne 1. t. m. zaplovio je iz tršćanske luke pod zapovjedništvom kapetana Blažića pat Dalmacije.

Iz drugih krajeva:

O žigicek „Družbe sv. Cirila i Metoda“ čitali smo potevano pritužbe u hrvatskih listovih; jedni prigovaraju, što je ravnateljstvo „Družbe“ sklopilo ugovor glede svojih žigica sa njemačkom tvrdkom u Beču, dočim imademo hrvatsku tvornicu žigica u Osijeku; drugi se tuže na to, što su žigice skupe, ili bar skuplje nego li ostale jednake žigice, te nemogu trgovci nista na njih zaslužiti, ni li. „Družba“ doista stitih postotaka dobiti; trećim nije pravo, što skatuljice družbinih žigica nisu pune i što ih manjka u svakoj skatuljici najmanje deset, četvrti bi htjeli, da budu stranice na skatuljali, na kojih je fosfor, bolje, jer da se fosfor prije potroši, nego li se porabi sve žigice jedne skatulje. Radi li se pomanjkanja tuže se „Družbini“ prijatelji tvrdeći, da je njemačkoj tvrdki u Beču lahko dati 5% jeftinije žigice, jer se ona sama nplati za ono, što podari „Družbi“.

Mi neznamo u koliko su opravdane ove pritužbe, ali neima dvojbe, da postoji po koje od gore navedenih pomanjkanja, kojim bi se imalo doskočiti. Što se tiče prigovora, da je „Družba“ sklopila ugovor sa njemačkom tvrdkom u Beču i što se i nadalje kod iste služi, to nam valja upravu naše „Družbe“ u toliko izpričati, što ona nije znala za hrvatsku tvornicu žigica, jer neka budu uvjereni pritužitelji, da bi bila uprava „Družbe“ putu radje sklopila ugovor sa hrvatskom nego li sa njemačkom tvrdkom. Poskom nego li sa njemačkom sklōpljen na 10 što je pako taj ugovor sklōpljen na 10 godina, uprava ga nemože prekinuti ili odkazati bez osobitih razloga i tako je prisiljena služiti se njemačkom tvrdkom sljede dotle, dok neizteče ugovor. Ostajenje dotle, dok neizteče ugovor, — Osta- liji pritužbam doskočiti je laglje i njim se mora doskočiti u koliko su opravdane i u interesu same „Družbe“. To vriedi osobito glede nepunih skatulja i nevaljanhih stranica, o koje se žigice zapaljue. Uprava naše „Družbe“ valja da prigovori tvornici u Beču na temelju spomenutih pritužaba i da pozove tvorničara, neka se strogo drži ugovorenih uvjeta. Kad se tvorničar nebi odzvalo tomu opravdanomu pozivu, tada mislimo, da bi prestala i obveza napram njemu od strane družbine uprave te bi ista mogla stupiti u dogovor sa hrvatskom tvornicom žigica u Osijeku.

U internatu kr. plemičkog konvikta u Zagrebu bit će koncem prvog poljeća ispražnjeno nekoliko solventskih (plajućih) mjestu. U zavod se primaju rimokajucih) mjestu. U zavod se primaju rimokajucih) mjestu. U zavod se primaju rimokajucih) mjestu. U zavod se primaju rimokajucih) mjestu.

Matice Hrvatska dostampala je svoje ovogodišnje knjige, pak se usljed toga i gg. družtveni povjerenici i članovi „Matice“ usrdno umoljavaju, da se po mogućnosti požure sa prijavom članova i dostavom njihovih godišnjih prisosa, da ne bude zapreke što skrojemo razvijanju odnosno djeljanju knjiga; što želi odbor „Matice“, da se po mogućnosti uskori. Neke se ovo uvaži i omoguću — skorom prijavom članova i dostavom njihovih prisosa — da se i izvede.

Iz Rieke plsu nam početkom t. g. U nedjelju obdružava je naša čitaonica svoju glavnu godišnju skupstinu, na kojoj se je među ostalim birao i novi odbor. Predsjednikom bijase izabran dosadašnji

predsjednik g. Gjurjo barun Vranjczany, a podpredsjednikom takodjer dosadašnji podpredsjednik g. dr. Ivan Kiseljak. U upravni odbor bijahu izabrani sve sami čestiti Hrvati i poznate hrvatske ličnosti na Rieci, te se nadamo, da će pod upravom ovakvih muzeva naša čitaonica, biti jedino ogniste riečkih Hrvata, liepo čvasti i napredovati. Veseljem pako konstatiramo, da se je taj izbor obavio u sporazumku svih članova, što nam podaje uvjerenje, da će riečki Hrvati i u drugim važnim pitanjima, koja zasjecaju u naše javne prilike, i unapried složno i sporazumno raditi na dobrobit narodne stvari na Rieci.

I u istinu, odkad imademo medju nama naš dični „Novi List“, narodna stvar začela je kretati na bolje a narodna svijest riečkih Hrvata začela se je sve više dizati. Ovaj list, koji stoji nad svim stranikama, koji u jednu ruku hvali ono što je hvalovredno, a kudi ono što je za kudit, list, koji se na ovaj toli izloženju točki bavi svim pitanjima našega javnog življenja, koji narod i njegove prirake danonice pozivlje na ozbiljan i neseban rad oko poboljšanja naših narodnih rana — takav list mora uroditi dobrim plodom.

I u istinu, kako gori spomenuh, „Novi List“ doprinaša danomic ka nmen po kamen na ollar domovine, a namemo se, da će, ako bude ovim smjerom i pravcem i unapried koracao, postati jakim i nepredobivim branikom hrvatskih prava i interesu na našoj obali.

Osobitu pohvalu zaslužuje „Novi List“, što se toli zauzimalo za braću Istrane i njilove jade i nevolje, ta skoro u svakom broju kuca na hrvatska srca i molli milostinju za siromašnu istarsku dječicu, koja su bez nanke ili na tuđim protunarodnim skolama izložena narodnoj propasti.

Tako se je primjerice kroz ova zadnja dva mjeseca sabralo na uredničtvu „Novog lista“ 601 kruna a kroz g. 1901. poslao je „Novi List“ družbi sv. Cirila i Metoda u Voloskom liepu svotu od 5235 kruna.

Kad bi se je sve druge hrvatske novine širom naše domovine zauzimale za istarsku družbu, košto se zauzimlje i „Novi List“, družba bi naskoro procvetala, a njezino djelovanje bi se podvostružilo i mi bi godimice želi novih uspjeha na skolaskom polju.

Niemel proti uvažanju talijanskoj vina u Njemačku. Kazali smo onomad, da se u njemačkom saboru bore duže glavne stranke za premoć, t. j. stranka obrtnika ili industrijalaca i stranka poljo- djelaca ili agraraca. Rekosmo takodjer, da će ove dvie stranke voditi glavnu rječ obće, a napose kod obnovljenja trojnoga saveza — ako do toga u obće dodje. Naravski je, da će u tom poslu svaka stranka navlačiti vodu na svoj mlin. Ona stranka, koja bude u saboru ili kod vlade moćnija, nastojati će, da se kod sklapanja trgovakih ugovora što više njezini interesi štite. U Njemačkoj imali su već i do sada veleobrtnici premoć kod vlade, a novom promjenom u ministarstvu su oni po gotovo gospodari položaja. Neima dakle dvojbe, da će oni kod sklapanja ugovora u prvom redu štiti svoje interese; nastojati će naime, da otvore što više velikih tržišta njemačkoj industriji i da zatvore koliko moguće vrata uvoz izvanjskih proizvoda obrta u Njemačku. Da to posluju, žrtvovati će interese pođodjelaca, koji neće imati dostatnog zagovora kod sklapanja ugovora. Oni će naime pristati na nisku carinu na uvoz izvanjskih poljo- djeljskih proizvoda samo, da mogu lakše i skuppo izvažati u inozemstvo njemačke obrtnijske proizvode. Tim će dakako biti oštećeni nesamo interesi domaćeg poljo- djeljskog stališa, nego i prohibici onih država, koje budu sklopalae s Njemačkom trgovatke ugovore, u koliko su, one do

sada, uzvale u Njemacku svoje zemaljske proizvode.

Njemacki poljodjelci, vinogradari itd. traže već sada, da se nametne visoku carinu na uvoz talijanskoga vina u Njemacku. To isto će tražiti i za vina Austro-Ugarske. Ova neće moći sa svojim vinom na tuđa tržišta, a njezina tržišta poploviće će talijanska vina — ako se neukine nesretno vinski klauzulu. Sveta, je dakle dužnost državnih zastupnika, da se svimi silami uzprotive. uvozu tudjeg vina na domaća tržišta kao što će bez dvojbe činiti poljodjelska stranka u Njemackoj.

Iz blažene zemlje. Iz gladne Italije, za kojom uzdišu nisi nespasenci dolaze sre to užasne vijesti. Velike prevare, grozna ubojstva i razbojstva jesu tamo na dnevnom redu. Svemu tomu kriva je bieda, koja vlada među narodom i nedostatak ill' nikakav' odgoj nižih slojeva pučanstva. Talijanska irendentska društva poput „Dante Alighieri“ učinila bi mnogo bolje, kad bi one velike svote novca, što ga šalju Talijanom našega Primorja, upotreblila kod kuće, da gladne nasite i neuke, tlačene i zapuštene zemljake podučee, pridignu i pomognu.

Koli je duboko pao jedan dio talijanskoga pučanstva kraljevine, svjedoči nam slijedeći užasni slučaj: U gradu Napulju prodala je neka nesretnica imenom Antonietta Rossi s e d a m svojih kćeri, u dobi od 9 do 17 godina pokvarenim i bezdušnim mladčim i muževom. Ona je sama navodila svoje nesretne kćerke na razbludan život, te im dovadjala u kuću mužkarce. Gradsko redarstvo zatvorilo je ni nesretnu obitelj i nekog mladčica, koga je zateklo sa najmlađom kćerkom, dječvojciom od 9 godina.

Et o gospodo talijanska oko lo „Dante Alighieri“ bogata gradiva, da pomognete rijeđu i činom vlastitu sirotinju, koja se utapja u kolu smrada i blata zbog pomanjkanja poštenog, čudorednog odgoja. Doma čistite i metite, jer imate smetja i smrada pred vlastitim vratim više, nego li ga je igdje na svijetu.

Za Italiju. Opaža se da veliki talij. monitor u Trstu gleda prikazati naše stvari svojim čitateljima u blaženoj zemlji u takovom svjetlu, da oni tamo dobiju uvjerenje, da je ovo amo u sve i posve talijanska zemlja, a samo da gdje gdje nekoliko doseženika ruši mir pomoću austr. vlade. Tako se dogodilo i sa oglašom ist. zemaljskoga odbora, s kojim je razpisano tajničko mjesto kod iste oblasti.

„Mališ“, a mi po njemu u predzadnjem broju, je javio, da se zahjleva od natjecatelja poznavanje zemaljskoga jezika, a originalni oglaš zvoni malo drugčije te postavlja kao uvjet puzanje zemaljskih jezika i njemackoga. Zemaljski odbor, sastavljen od najljepih talij. strancara, morao se pokoriti duhu vremena i sili okolnosti i zahjlevati od budućega tajnika poznavanje i hrvatskoga jezika; ali se to nesprije doznati u Italiji, tamo ih valja pustiti u osvjeđenju, da je ovdje samo jedan zemaljski jezik, samo jedan narod, uzdišući jedino za danom spaseńja.

Opet konji za Afriku. Na Rienu stigao je dne 28. decembra englezki parobrod „Hydaspes“, da krea konje za englezke čete u južnoj Afriki.

Neprestano dovoženja konja u južnu Afriku najboljim su znakom, da se ljuto varaju englezki ministri, koji varaju danomice svoje suzmljake, da će biti do mala konac ratu u južnoj Afriki. Sav prorsvjelljeni svijet želi iskreno da bi zlo sretni rat, potrajao tako dugo, dok nevojvojjuju junacki Burci zlatnu slobodu svojoj domovini.

Grozna statistika. Englezki list „Daily Mail“ priobčuje statističke podatke o groznoj smrti, kojoj je u jednoj godini i to 1899. podleglo ogromno množtvno drobne dječice. Te godine izgorjelo je naime u samoj Englezkoj — kako pripovieda liečnik dr. Wym Westcott — 600 dječice zbog raznih nesreća i nezgoda.

Roditelji pazite na vašu djecu: — osobito sada u zimsko doba — kadno se ista nalaze oko ogojštah u najvećoj pogibelji.

Hrvatska poljodjelska banka u Zagrebu konstituirala, se je dne 31. decembra pr. god., izabrav slijedeće ravnateljstvo: dr. Antolковић Mirko, odvjetnik u Zagrebu; dr. Amros (Milan), u Zagrebu; dr. Bauer Ante, sveučilišni profesor u Zagrebu; dr. Badaj Aleksander, odvjetnik u Zemunu; dr. Banjavčić Ivan, odvjetnik u Karlovcu; dr. Derentić Marijan, odvjetnik u Zagrebu; Hadrovic pl. Josip, župnik u Gornjoj Rieci; Don Ivanisević Franjo, u Spljetu; Korenić Stjepan, urednik „Katoličkog lista“, Kiepaeh pl. Milan, vlastelin u Samoboru; dr. Laudembach Josip, veleposjednik u Vukovaru; Niemčić pl. Stjepan, župnik u Jastrebarskom; dr. Neiman Dragutin, odvjetnik u Osijeku; Pliverić Ivan, kanonik u Zagrebu; Rubčić Cvjetko, kanonik u Zagrebu; Rogić Ivan, trgovac i posjednik u Zagrebu; Ružić Gjuro, posjednik u Susaku; Turk pl. Franjo, u Karlovcu; dr. Vorsač Andjelko, pomoćni biskup u Djakovici; Vojačković Franjo, župnik u Zagrebu. U nadzorno vijeće: Arnold Stjepan, umirovljeni financ, činovnik u Zagrebu; Broz Mirko, trgovac u Zagrebu; dr. Kvaternik Kresimir, financijski odvjetnik u Zagrebu; Kovretić Mato, c. i. kr. general u miru; Leber Vavno, kanonik u Zagrebu. Bilo sretno!

Umjetni miris vina. Da postignemo na umjetan način, da nam vina mirisu, ima lak postupak: Satremo u prah podanice modre perunike (bogiše, sabljica, Iris germanica). Ovog praha uzmemo 1 kg., te ga stavimo, da se moći u 10 lit. vina, spirita. Iza kako smo sve dobro izmiesali, prenese mo posuda u mjesto, koje ima temperaturu od 20. do 25 stupanja C! Svakom malo vremena valja dobro izmješati kapljevinu, a poslie dvie sedmicе procedi se tinktura kroz papir, te ju se može rabiti ulivši 5 centilitara u svaki hektolitar vina. Ova tinktura mirisi po ljubici, a okusa je trpka i gorkasta. Drugi način za postignuće iste svrhe bio bi ovaj: Na 100 grama lozinog cvieća izlije se 5 litara spirita, pak iza jedno desetak dana procedi se kapljevinu i prekapa (destiluje) u vodenj kupelji bagnomaria, das Marienbad). U hektolitar vina valja uliti 5 decilitara prekapanе kapljevine. „Znanost“.

Književne: Hrvati i Talijanci, napisao Ivan Andrović. Cena 60 para. Spljet 1901. tiskom „Narodne tiskare“. Mladi hrvatski piscac g. Andrović sakupio je u ugleđnu knjižicu od 81 stranica male osnime svoje članke probne iz lista „Željeznica“ pod gornjim naslovom. Mi ćemo se na te članke jošte vratiti a za sada preporučamo našim čitateljem tu zanimivu knjižicu, koja se dobiva kod g. pisca u Trogiru (Dalmacija).

Poziv na predbroju, odnosno predplatu na „Dusobrižnik“ VII. tečaj za g. 1902. — Cienai je 8 kruna (4 for). — Buduće godine uz propoviedi na nedjelje i blagdane, te nacrite istih, biti će priložene kōrizmēne i svibanjske, a napose — obširno tumačenje katehizma (nastavak od prošle godine), koje besplatno; primaju pretplatnici „Dusobrižnika“, kano priloga. — Dakle je vrijedno biti pretplatnikom ovoga lista, — pak stoga budi ovime toplo preporučan dusobrižnom svećenstvu i vjeroučiteljima i dr. — Da se za doba naklada; za god. 1902. udese, pozivamo dosadanje i nove predbrojnikē; da se dim prije predplatom oglašē!

Nadalje preporučamo: VII. tečaj g. 1902: „Ružičnjak“ sv. Franje Šeraskoga, ilustrirani list za „katol. puč.“ zajedno kao Glasnik; Marijina svetišta na Trstau. — Predplata i kruna za cijelu godinu. — Izaže oha lista jedanput na mjesec. — Uradništvo: z. p. Karlovac (samostan) kamo se šalju pisma i rukopisi. — Pred-

platu i poplrazbu (reklamaciju) iz oba lista, prima samo i jedino uprava lista: tiskara Drag. Hauptfelda u Karlovcu.

Razni prinosi:

Za puljsku podružnicu sv. Cirila i Metoda darovali g. Milan Rakvin, pozezn. činovnik u Pađu sakupljēhi h K 5; g. Matē Serdoč, posjednik u Puli K 2; g. Alojz Znidarić, trgovac u Puli K 6; g. Grgo Buždon u Puli K 1; g. Niko Mardešić u Puli K 1; g. Ivan Poropat 50 h, njegova supruga Josippina 50 h.

Za puljsku podružnicu dražbe sv. Cirila i Metoda kao prinos za božićno divo Sijanske školske djece podario g. Anton Kalčić Barela iz Lipe K 2, a gosp. Miho Lučić u Puli K 1. Zivilli.

Za Djačko prip. dražtve u Pazinu darovao je g. Grgo Buždon iz Pule K 1.

Za udovu Grčić primili od g. N. Mardešić K 1.

Bratovština hrv. ljudi u Istri, u Kastvu podarili su prigodom nove godine kao „dobru ruku“ Matejić Fran, ravnatelj c. kr. gimn. u Pazinu K 6, Vrabec Ivan, Kastav K 5.

Javna zahvala.

Podpisano smatra se dužnim zahvaliti se u ime školske djece onim plemenitim darovateljima, i to gg. dr. S. Kurelić, obć. glavaru; Fr. Matejčiću, rav. c. kr. gimnazije, dr. D. Trinajstiću, dr. J. Šebesti, liečniku, I. Sorliju, c. kr. koš. glavaru, dr. M. Šoštariću, c. kr. profesoru, J. Mandiču, obć. blađajniku, dr. A. Rutaru, liečniku, svima iz Pazna, te velečasnom g. Lj. Žvāčeku, mjestnom župniku, koji nopyaniam milodarima prisločise u pomoć, da se moglo urediti „božićno drvo“ i nabaviti darove za školsku djecu. Bog im stostruko platio!

Navnateljstvo pučke škole u Gologorici, 25. decembra 1901. Josip Monas.

Prsni čaj sa „Ucke-Gore“
Izvistni domaći lijek proti
influenci, kašlju, nahladi i hrapavosti, protiprsnom kataru ili promuklosti grla.
Cijena 50 para.
Glavno skladište:
Ljekarna L. Ghersetich,
Volosko — Istra.
Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Filijalka
C. KR. PRIV. AUSTR. KREDITNOGA ZAVODA
za trgovinu i obrt u Trstu

primo:

Uplate u krunama

sa predobjavom od 4 dana po 2 1/2 %
U piscima na ime sa predob. od 4 dana po 3 1/2 %
U napoleoni na pisma sa predob. od 30 d. po 3 1/2 %
3 m. 2 1/2 %
6 m. 6 %

Okruzni odjel u krunama
razpoložev smjeta 2 1/2 % na svaku svotu.
Krunē i napoleoni u tekućem računu.
Uvjeci se sklapaju prigodice već prema roku predobjave:

Izdaje doznačnice
za Beč, Budimpeštu, Brno, Karlove varē, Rienu, Ljavov, Prag, Reichenberg, Tropolaru, kao također za Zagreb, Arad, Bistrič, Gablorg, Gradac, Sibinj, Inostoc, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomozac, Szaz i Solnograd bez troška.

Bavi se kupnjom i prodajom drcna, novca i vrijednostnih papira.

Prima uplate odrezaka, izvucenim vrijednost kno i uplate svake vrsti. —
Daje predjumove na Warrants i vrijednosti uz najpogodniji uvjeti. —
Prodaje nove otvara na dokumente za London, Paris, Berlin i druge trgov. po vrlo najpogodnijim uvjetim.

Kreditna pisma izdaje za kojegod trg.
Ulōči u pohranu.
Primaju se u pohranu vrijednostni papiri, zlatni i srebrni novac i bankovni papiri. Uvjeci se mogu doznati obratit se na blagajne zavoda.

Mjenbene naputnice.
Blagajne zavoda isplaćuju mjenbene naputnice talijanske banke u talijanskim lirama ili u krunama. po danjem tečaju.

Trst, 1. kolovoza 1900.

Cirilo-Methodijski Block-koledar
za god. 1902.

Najbolje timbre izdaje i prodaje
J. Stjepunin u Sisku.

Biserice po 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200	100 %
--	-------

U trstini se primaju i sve druge vrste timbra. —
Kreprodavac dobitna papana.
Izdati su od: —
1. Brojnik —
2. Brojnik —
3. Brojnik —
4. Brojnik —
5. Brojnik —
6. Brojnik —
7. Brojnik —
8. Brojnik —
9. Brojnik —
10. Brojnik —
11. Brojnik —
12. Brojnik —
13. Brojnik —
14. Brojnik —
15. Brojnik —
16. Brojnik —
17. Brojnik —
18. Brojnik —
19. Brojnik —
20. Brojnik —
21. Brojnik —
22. Brojnik —
23. Brojnik —
24. Brojnik —
25. Brojnik —
26. Brojnik —
27. Brojnik —
28. Brojnik —
29. Brojnik —
30. Brojnik —
31. Brojnik —
32. Brojnik —
33. Brojnik —
34. Brojnik —
35. Brojnik —
36. Brojnik —
37. Brojnik —
38. Brojnik —
39. Brojnik —
40. Brojnik —
41. Brojnik —
42. Brojnik —
43. Brojnik —
44. Brojnik —
45. Brojnik —
46. Brojnik —
47. Brojnik —
48. Brojnik —
49. Brojnik —
50. Brojnik —
51. Brojnik —
52. Brojnik —
53. Brojnik —
54. Brojnik —
55. Brojnik —
56. Brojnik —
57. Brojnik —
58. Brojnik —
59. Brojnik —
60. Brojnik —
61. Brojnik —
62. Brojnik —
63. Brojnik —
64. Brojnik —
65. Brojnik —
66. Brojnik —
67. Brojnik —
68. Brojnik —
69. Brojnik —
70. Brojnik —
71. Brojnik —
72. Brojnik —
73. Brojnik —
74. Brojnik —
75. Brojnik —
76. Brojnik —
77. Brojnik —
78. Brojnik —
79. Brojnik —
80. Brojnik —
81. Brojnik —
82. Brojnik —
83. Brojnik —
84. Brojnik —
85. Brojnik —
86. Brojnik —
87. Brojnik —
88. Brojnik —
89. Brojnik —
90. Brojnik —
91. Brojnik —
92. Brojnik —
93. Brojnik —
94. Brojnik —
95. Brojnik —
96. Brojnik —
97. Brojnik —
98. Brojnik —
99. Brojnik —
100. Brojnik —
101. Brojnik —
102. Brojnik —
103. Brojnik —
104. Brojnik —
105. Brojnik —
106. Brojnik —
107. Brojnik —
108. Brojnik —
109. Brojnik —
110. Brojnik —
111. Brojnik —
112. Brojnik —
113. Brojnik —
114. Brojnik —
115. Brojnik —
116. Brojnik —
117. Brojnik —
118. Brojnik —
119. Brojnik —
120. Brojnik —
121. Brojnik —
122. Brojnik —
123. Brojnik —
124. Brojnik —
125. Brojnik —
126. Brojnik —
127. Brojnik —
128. Brojnik —
129. Brojnik —
130. Brojnik —
131. Brojnik —
132. Brojnik —
133. Brojnik —
134. Brojnik —
135. Brojnik —
136. Brojnik —
137. Brojnik —
138. Brojnik —
139. Brojnik —
140. Brojnik —
141. Brojnik —
142. Brojnik —
143. Brojnik —
144. Brojnik —
145. Brojnik —
146. Brojnik —
147. Brojnik —
148. Brojnik —
149. Brojnik —
150. Brojnik —
151. Brojnik —
152. Brojnik —
153. Brojnik —
154. Brojnik —
155. Brojnik —
156. Brojnik —
157. Brojnik —
158. Brojnik —
159. Brojnik —
160. Brojnik —
161. Brojnik —
162. Brojnik —
163. Brojnik —
164. Brojnik —
165. Brojnik —
166. Brojnik —
167. Brojnik —
168. Brojnik —
169. Brojnik —
170. Brojnik —
171. Brojnik —
172. Brojnik —
173. Brojnik —
174. Brojnik —
175. Brojnik —
176. Brojnik —
177. Brojnik —
178. Brojnik —
179. Brojnik —
180. Brojnik —
181. Brojnik —
182. Brojnik —
183. Brojnik —
184. Brojnik —
185. Brojnik —
186. Brojnik —
187. Brojnik —
188. Brojnik —
189. Brojnik —
190. Brojnik —
191. Brojnik —
192. Brojnik —
193. Brojnik —
194. Brojnik —
195. Brojnik —
196. Brojnik —
197. Brojnik —
198. Brojnik —
199. Brojnik —
200. Brojnik —

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, stojeća pod zaštitom občine slob. i kralj. glavnog grada Zagreba, otvorila je

GLAVNO ZASTUPSTVO
za Istru, Goricu, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretine osigura proti požaru i šteti od грома kod „Croatiae“ već načela radi, da novac ne ide u tudjinu.

Osiguranja se primaju uz vrlo nizke cijene i dobro jamstvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na

Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.